

Sprawozdanie ze spotkania dydaktyków Forum Uczelni Technicznych w dniu 09.12.2020 r.

Informacje o spotkaniu

W inicjatywie wzięło udział 19 osób. Spotkanie przeprowadzone było w formie wymiany doświadczeń i swobodnej dyskusji, związanej z oceną przygotowania uczelni do przeprowadzania kształcenia w roku akademickim 2020/2021 oraz rozwiązywania przez nie problemów studenckich. Płaszczyzny tematyczne były następujące:

- a) dostosowanie uczelni do prowadzenia zajęć zdalnych w nowym roku akademickim,
- b) zasady zaliczeń oraz sposoby weryfikacji pracy studenta,
- c) przekazywanie bieżących informacji między władzami uczelni, organami samorządu oraz studentami.

Dostosowanie uczelni do prowadzenia zajęć zdalnych w nowym roku akademickim

Spotkanie rozpoczęło się dyskusją w temacie poziomu przystosowania metodyki pracy uczelni do nauczania zdalnego. Jednogłośnie stwierdzono, że doświadczenie, wyniesione z poprzedniego semestru przyniosło pozytywne skutki. Mimo kilku szybko następujących po sobie zmian ministerialnych zaleceń dotyczących szkolnictwa wyższego, uczelnie stosunkowo szybko adaptowały się do zmian i miały w większości przygotowane warianty pracy na sytuacje, które nastąpiły.

Wśród przedstawionych rozwiązań, stosowanych przez uczelnie znalazła się praktyka przeprowadzania zajęć wyłącznie w trybie synchronicznym, niezależnie od formy. Bardzo często stosuje się nagrywanie laboratoriów w trakcie wykonywania zadań przez prowadzących, aby studenci mieli wielokrotny dostęp do prezentowanej treści, co ocenione zostało pozytywnie. Na części uczelni, w uzasadnionych przypadkach zajęcia laboratoryjne oraz pracownie specjalistyczne pozostały przeprowadzane stacjonarnie ze względu na brak możliwości zdalnego dostępu studentów do wyspecjalizowanego sprzętu, bądź oprogramowania. Część rozkładów zajęć przewidywała zajęcia praktyczne, skompresowane w pierwszej połowie semestru, uwzględniając możliwość ponownego nałożenia obostrzeń dla społeczności akademickiej.

Niektóre uczelnie zdecydowały się na wypożyczenie sprzętu studentom na czas realizacji projektów (sprzęt przenośny, np. mikrokontrolery), bądź na korzystanie z komputerów w pracowniach z pomocą zdalnych pulpitów. Przedstawiono również sytuację, gdzie dzięki działaniom organów samorządu, udało się zapewnić potrzebującym studentom kamery, mikrofony oraz szybkie połączenie internetowe. Platformy do przeprowadzania zajęć zostały w większości ujednolicone, bądź pozostawiono wybór między dwiema lub trzema,

zależnie od uczelni. Przedstawiono również problemy w postaci zastępowania profesjonalnego sprzętu użyciem symulatorów oraz wirtualnych maszyn, które zazwyczaj nie zapewniają wystarczającej zdaniem studentów jakości pracy.

Komunikacja w trakcie zajęć oceniana jest coraz lepiej. Studenci przyzwyczajają się do aktywnego zabierania głosu. Mimo to, uważa się, że zdalnie nie jest możliwe osiągnięcie poziomu przekazywania informacji równego trybowi stacjonarnemu. Często zgłaszanym problemem ze strony prowadzących jest brak możliwości obserwacji studentów w trakcie zajęć. Społeczność nie wyraża woli włączania kamer, za wyjątkiem sytuacji, gdzie jest to obligatoryjne. Zdarza się również w trakcie wspólnej pracy, że studenci nie nadążają z realizacją treści, natomiast bariery komunikacyjne blokują ich przed zatrzymaniem prowadzącego w działaniu, co skutkuje zaległościami, nadrabianymi samodzielnie, bez doraźnej pomocy. Konsekwencją tego jest zdecydowane wydłużenie czasu realizacji zadań względem założeń programowych.

Zasady zaliczeń oraz sposoby weryfikacji pracy studenta

Temat rozpoczęty został od dyskusji na temat dostosowania treści zadań zaliczeniowych do obecnych warunków. Wskazano problem, że wymagania w większości nie zostały zmodernizowane. Wiedza w dalszym ciągu w dużej mierze sprawdzana jest w sposób tradycyjny, pamięciowy. Jest on nieefektywny w przypadku kształcenia na odległość. Wyjątkowo łatwo jest o niesamodzielną pracę studentów, co z pewnością się zdarza.

Odpowiedzią części uczelni na problem jest zaostrenie metod weryfikacji pracy w postaci konieczności uruchomienia kamer, włączenia mikrofonów, czy nawet zasłonięcia oczu w przypadku egzaminów ustnych. Taka praktyka nie spotkała się z aprobatą uczestników. Mimo wprowadzanych nakazów, narzędzi do ich obejścia jest wiele. Sytuacja spotyka się z pogorszeniem relacji prowadzący-student.

Zaproponowane zostało rozwiązanie w postaci umożliwienia studentom korzystania z materiałów źródłowych oraz możliwie najszerszego wprowadzania do treści zaliczeń metod problemowych. Wiąże się to z koniecznością szybkiego pozyskiwania informacji oraz wyciągania trafnych wniosków. Takie umiejętności są wyjątkowo cenne w życiu zawodowym w branży technicznej oraz przy pisaniu prac naukowych. Wskazano na przykłady prowadzących, którzy we własnym zakresie przeprowadzili zmianę sposobu weryfikacji pracy studenta. Znalazła ona wśród studentów zwolenników oraz przeciwników. Podkreślono również, że przełamanie wieloletniej rutyny zbliżonych treści zadań zaliczeniowych wymaga ze strony prowadzących zwiększonego nakładu pracy, którego nie każdy wyraża wolę się podjąć.

Przedstawiono również, że studenci zdecydowanie lepiej oceniają zajęcia, w których mają możliwość przełożenia posiadanej wiedzy teoretycznej na wnioski, prowadzące do wykorzystania jej w sposób praktyczny, wynikowy.

W kwestii przepisów dotyczących wymogów sprzętowych oraz potwierdzania tożsamości studentów w trakcie zaliczeń wypowiedzieli się wszyscy uczestnicy spotkania. Jedynie część uczelni wprowadziła zapisy, określające dokładnie zakres wymagań, stawianych studentom. Głównie to prowadzący decydują, jakie zasady w czasie przeprowadzania zaliczeń obowiązują – często uzgadniane są one ze studentami. Pojawiły się przypadki konieczności okazywania dokumentów tożsamości w polu widzenia kamer, natomiast sugeruje się w takich sytuacjach wykonać czynność przy rozmowie bezpośrednio z prowadzącym, bez udziału grupy, gdyż dokumenty zawierają dane osobowe.

Zwrócono również uwagę, że w przypadku określonych wymagań technicznych, uczelnie powinny potrzebującym studentom zapewnić wymagany sprzęt. Jest to dobre pole do działania samorządów studenckich.

Przekazywanie bieżących informacji między władzami uczelni, organami samorządu oraz studentami

Ostatnią częścią spotkania był temat dotyczący komunikacji. Zaznaczono, że istnieje wyjątkowa konieczność bezpośredniego kontaktu ze studentami i ich potrzebami. Często, społeczność nie ma świadomości, że organy samorządów studenckich są im w stanie zapewnić wsparcie. Należy zatem zintensyfikować udostępnianie informacji o możliwości kontaktu poprzez dostępne źródła internetowe, takie jak media społecznościowe, bądź kontakt mailowy za pośrednictwem dziekanatów.

Kolejnym przedstawionym rozwiązaniem jest pielęgnacja kontaktu ze starostami roczników oraz mobilizacja ich do działania w kwestii informowania o problemach grup. Zaleca się również przeprowadzanie wewnętrznej, samorządowej ankietyzacji, aby skutecznie lokalizować kwestie wymagające działań.

Kilka uczelni podjęło działania w postaci internetowych transmisji na żywo z władzami w różnej formie, począwszy od klasycznego formatu Q&A, kończąc na debacie z udziałem prowadzącego. Aktywność władz uczelni w mediach społecznościowych jest oceniana pozytywnie. Dzięki temu, informacje trafiają wprost do studentów z pominięciem ogniwa w postaci samorządów studenckich.

W zakresie koordynacji działań jednostek przedstawiono również rozwiązanie w postaci zespołów tzw. „kryzysowych”, w których skład wchodzi przedstawiciele studentów. Decydują one o strategii działania uczelni w obliczu nagłych zmian w sytuacji epidemiologicznej oraz standardach sanitarnych w kraju.